

Vlastimil Koblre – sbormistr a pedagog

PETR ZEMAN

Summary

The article summarizes the content of Powerpoint presentation and is focused on the biography of Prof. PhDr. Vlastimil Koblre at the occasion of his 85th birthday. The main subsections fold up a picture of his education, professional life, artistic efforts and successes in Usti Children's Choir, discography, scientific works and achievements.

Osobnost Prof. PhDr. Vlastimila Koblreho (*1928) je již dlouhá léta pevnou a neoddělitelnou součástí nejen kulturního života města Ústí nad Labem, ale i vědeckých aktivit na akademické půdě Univerzity J. E. Purkyně. Příspěvek přednesený na Sympoziu o sborovém zpěvu Cantus Choralis 2013 chce upozornit na jeho letošní kulaté jubileum, které přímo svádí k zamyšlení a připomenutí všeho, co vykonal v oboru sbormistrovství a také ve výchově budoucích sbormistrů a hudebních pedagogů během svého působení na PF UJEP a v četných hudebních uskupeních, kterých byl členem nebo jejich uměleckým vedoucím.

Vlastimil Koblre se narodil 18. března 1928 ve Valdicích na Jičínsku. Poté přijal jeho otec František Koblre místo soudního úředníka v Leopoldově (maď. Lipótvár, něm. Leopoldstadt) v Trnavském kraji (okres Hlohovec), a rodina se tak odstěhovala na Slovensko, kde malý Vlastimil absolvoval část základního vzdělání. Když pak tzv. „Slovenský štát“ zorganizoval na počátku 2. sv. války akci „Česípeši do Prahy“, museli se Koblrovi vrátit a usadili se v Praze Nuslích (1939). Slovensko tak přišlo o vynikajícího muzikanta. Během německé okupace studoval V. Koblre na Amerlingově státním mužském učitelském ústavu¹, který úspěšně ukončil v roce 1947, a zapsal se na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy na studium učitelství v oboru dějepis – zeměpis – hu-

dební výchova pro II. stupeň (1947–1950). Po absolutoriu splnil základní vojenskou službu, přijal místo učitele na Základní škole v Třebenicích na Litoměřicku (1952) a během učitelské praxe si doplnil vzdělání studiem oboru hudební výchova a nástroje pro III. stupeň na Vysoké škole pedagogické v Praze. V roce 1960 úspěšně prošel výběrovým řízením na místo odborného asistenta katedry hudební výchovy Pedagogické fakulty v Ústí nad Labem a svůj další profesní život nadále spojil s touto vzdělávací institucí. Doktorát filosofie získal v roce 1971 v Praze a v roce 1977 obhájil svou kandidátskou práci na téma „Problémy mutačního procesu a pěvecká aktivita chlapců v období dospívání se zřetelem k praktickým otázkám hlasové výchovy“². Habilitační řízení ukončil v oboru Teorie vyučování hudební výchovy (1982), v roce 1991 byl jmenován univerzitním profesorem a v roce 2001 emeritním profesorem UJEP.

Svou uměleckou činnost zahájil V. Koblre již za okupace jako člen Kühnova dětského sboru a pod vedením prof. Jana Kühna zpíval v letech 1947–1950 i v Českém pěveckém sboru. Během studií se rovněž věnoval hře na housle u prof. Františka Vohanky. V místě svého prvního učitelského působení inicioval vznik Dětského pěveckého sboru při ZDŠ v Třebenicích, jehož sbormistrem byl v letech 1952–1960. Přibližně ve stejné době hrál na housle v Litoměřickém

klavírním triu (1953–1957, spolu se Slavojem Princlem a Oldřichem Podlipským) a zpíval v Pěveckém sdružení pražských učitelů pod vedením Metoda Doležila, Miroslava Venhody a Jana Kasala (v letech 1954–1969)³. Počátky svého vysokoškolského působení v letech 1960–1966 spojil v roli sbormistra s Dětským pěveckým sborem Čsl. rozhlasu v Ústí nad Labem a v letech 1961–1970 vedl také Komorní sbor Pedagogické fakulty. Všechny získané zkušenosti Vlastimil Kobrle definitivně zúročil jako sbormistr Ústeckého dětského sboru (ÚDS), který založil spolu se svým kolegou Josefem Říhou v roce 1966, později jej až do roku 2011 vedl se svou manželkou Annou Kobrlovou. Pro zvláště nadané zpěvačky, které se nechtěly ani v dospělosti rozloučit se sborovým zpíváním vznikl v roce 1975 ještě Komorní sbor ÚDS, který vystupuje pod názvem Luscinia, a Vl. Kobrle jej řídil až do roku 2013.

Za čtyřicet pět let činnosti uskutečnil Ústecký dětský sbor pod uměleckým vedením Vl. Kobrleho více než 1300 akcí, koncertoval doma i v zahraničí (Belgie, Bulharsko, Dánsko, Finsko, Holandsko, Chorvatsko, Itálie, Maďarsko, Německo, Polsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Švýcarsko, Španělsko, USA, Velká Británie) a nahrával v mnoha rozhlasových a televizních studiích (Ústí nad Labem, Praha, Stuttgart, Vídeň, Hilversum, Varna, Albena, Atlanta). Své umění zaznamenal na třech dlouhohrajících deskách, deseti kompaktních discích a mnoho dalších vytvořil ve spolupráci s jinými interprety (např. CD Ústecký dětský sbor, Antiphona, Brno 1991; CD Ústecký dětský sbor, ISBN 80-85030-01-2, 1997; CD Vánoční koncert ÚDS 1998, ISBN 80-85030-02-0, 1998; CD ÚDS live, 2000 a 2001; CD Vánoční koncerty ÚDS 1999 a 2000; CD Dívčí sbor Luscinia 2001; CD Miloš Bok: Symfonické koledy, Missa brevis Fis dur a Missa brevis Es dur, 2004; CD sound track k filmu Anděl Páně s hudbou M. Boka, 2005; CD Luscinia 30 let, 2005; CD Ústecký dětský sbor 40 let, 2006; CD Miloš Bok: Hymnus k Duchu svatému pro orchestr a dětský sbor na CD

in. CREDO, 2006; CD Chrámové skladby M. Boka – Missa brevis Fis dur, 2008⁴). Vlastimil Kobrle uskutečnil s ÚDS a Luscinií více než 40 zahraničních zájezdů po celé Evropě, do Izraele a do USA a přivezl ocenění z mnoha tuzemských i mezinárodních soutěží a festivalů. Pracoval také v mezinárodních porotách sborových soutěží a festivalů a stál u zrodu Mezinárodního sborového festivalu v Ústí nad Labem.

Nezanedbatelnou součástí práce vysokoškolského pedagoga je i vědecká a odborná činnost, kterou Vl. Kobrle pěstoval již od druhé poloviny 60. let. Jeho již zmíněné disertační práci (Problémy mutačního procesu a pěvecká aktivita chlapců v období dospívání se zřetelem k praktickým otázkám hlasové výchovy) předcházel řadu let trvající výzkum, spojený s četnými pozorováními a měřeními, na němž spolupracoval s odborníky v oboru foniatry. Z ní se pak odvíjela i další vědecká činnost, již reprezentují např. tituly „Hudebně umělecká činnost žáků 7. a 8. tříd ZŠ“ (habilitační práce v oboru teorie vyučování hudební výchovy, PF UK, Praha 1980), „Pěvecká praxe v době hlasové mutace“ (Sborník PF UL, řada hudební výchova, SPN Praha 1985, str. 85) nebo „Hlasové poruchy dospívajících“ (Sborník PF UL, řada hudební výchova, SPN Praha 1990, str.34). Významné jsou i odborné recenze zahraničních publikací (G. Nestler: Die Geschichte der Musik, F. Prieberg: Musica ex machina, G. Höweler: Musikführer, F. Herzfeld: Musica nova) či přednáškové cykly a relace pro Čsl. rozhlas v Ústí nad Labem a odbornou veřejnost (Sbormistr a foniatr o dětském hlase se zvláštním pohledem na mutaci; Otázky výchovy v dětských pěveckých sborech; Hlasová výchova v dětském sboru; Hlasové poruchy u dětí). Mnoho odborné práce vykonal Vl. Kobrle také jako člen řady odborných komisí. Pracoval například v Oborové radě doktorandského studia na KHV PF UJEP, v Asociaci hudebních umělců a vědců, v porotě Mezinárodní soutěže dětských sborů Iuventus Mundi Cantat v Olomouci, ve výboru Mezinárodní konference v Dortmundu nebo jako

člen mezinárodní poroty soutěže smíšených sborů v Novém Boru.

Souvislá sborová práce a dosažené úspěchy na domácím i mezinárodním poli přinesly řadu ocenění, z nichž jmenujme alespoň ta nejvýznamnější: např. Cena primátora města Ústí n. L. za dlouholetou reprezentaci českého sborového umění doma i v zahraničí (1996), medaile na Mezinárodním festivalu v Olomouci za významné úspěchy v interpretaci dětské sborové tvorby (1996), Cena Františka Lýska za rok 1998 jako „výraz uznání přínosu interpretační sbormistrovské činnosti“ (1999), uvedení do Ústecké síně slávy (2001), Čestné občanství města Třebenice (2008) a Čestné občanství statutárního města Ústí nad Labem za celoživotní práci v oblasti kultury, vzdělávání

a propagaci města (2008). Věhlas osobnosti Vlastimila Kobrleho se odráží i v řadě slovníků a encyklopedií (Tomeš, J.: Český bibliografický slovník 20. století, Paseka, Praha 1999; Slovník českých sborových dirigentů, online na <http://www.ucps.cz>; Vojtěšková, J.: Kdo je kdo v současné české muzikologii, Česká společnost pro hudební vědu, Agora, Praha 2006; Kdo je kdo – osobnosti české současnosti, nakl. Agentury Kdo je kdo, Praha 2005; ročenky Who is Who Europe; Who is Who Cambridge).

Na závěr se sluší poděkovat profesorovi Vlastimilu Kobrlemu za jeho vynikající práci sbormistra a vysokoškolského pedagoga, za nezištnost a ochotu, s nimiž předával vlastní bohaté zkušenosti svým žákům a nástupcům, a připojit přání pevného zdraví.

Během prezentace příspěvku zazněly zvukové ukázky

- 1 CD Ústecký dětský sbor: J. Říha: Ty roudnický pole
- 2 Záznam z Vánočního koncertu ÚDS 1999: Otmar Mácha: Slezské koledy/Zednická (Viděl jsem obraz vznešený) pro dětský sbor, kontrabas a dva klarinety
- 3 CD Miloš Bok: Missa brevis Es dur – finále Gloria (Quoniam tu solus sanctus), ÚDS a Čeští symfoničtí sólisté
- 4 CD Ústecký dětský sbor live: Zdeněk Pololáník – Vávra
- 5 CD Ústecký dětský sbor live: Otmar Mácha: Lašské helekačky – Hoj, hura, hoj

Poznámky

- 1 Na domě čp. 856 v Panské ulici (Praha 1 Nové Město) je pamětní deska s textem: „V této budově sloužil českému školství v letech 1848-1948 Amerlingův státní mužský ústav učitelů v Praze. Vychoval národu 9300 učitelů.“ Věhlas této vzdělávací instituce daleko přesáhl dobu její existence.
- 2 Uvedené téma se v budoucnu pro Vlastimila Kobrleho na dlouhou dobu stalo nosným pilířem pro další vědeckou činnost.
- 3 V tomto odstavci jsou shrnuty osobnosti, které významně ovlivnily další směřování VK na cestě k úspěšné sbormistrovské práci: hlavně Jan Kühn, Metod Doležil a Jan Kasal.
- 4 Sbor v prvním desetiletí nového milénia intenzivně spolupracoval se současným českým skladatelem Milošem Bokem a podílel se na řadě jeho nahrávacích i koncertních projektů.

Zdroje

- 1 archiv Prof. PhDr. Vlastimila Kobrleho, CSc.
- 2 archiv autora
- 3 archiv Ústeckého dětského sboru
- 4 Pokorná, Lucie: 30 let Ústeckého dětského sboru, *diplomová práce na KHV PF UJEP Ústí nad Labem 2000*
- 5 Šebestová, Zuzana: Ústecký dětský sbor a 40 let jeho činnosti, *diplomová práce na KHV PF UJEP Ústí nad Labem 2006*
- 6 CD Ústecký dětský sbor, *Antiphona*, Brno 1991

- 7 CD Ústecký dětský sbor – live!, vydáno vlastním nákladem v Ústí n/L. 2000
- 8 CD Miloš Bok – Symfonické koledy – Missa brevis Es dur – Missa brevis Fis dur, vydáno ve vlastním nákladu autora za přispění um. sdružení Elgar 2004

PhDr. Petr Zeman, Ph.D. (*1959) je absolventem studia Učitelství pro II. a III. stupeň v oboru český jazyk a hudební výchova. V letech 1983–1991 pracoval jako učitel na základní škole. V roce 1991 nastoupil jako odborný asistent na katedru hudební výchovy PF UJEP v Ústí nad Labem, kde v roce 2001 absolvoval doktorandské studium v oboru Hudební teorie a pedagogika, a v současné době je členem katedry výchov uměním PF UJEP. V roce 1998 začal spolupracovat s Ústeckým dětským sborem jako pomocný sbormistr a od roku 2000 též jako sbormistr hlavního sboru. Od jara 2011 stojí v čele souboru spolu se svou manželkou PhDr. Martinou Zemanovou, Ph.D. V roce 2004 založil Mužský komorní sbor Consilium, jehož je uměleckým vedoucím, sbormistrem a zároveň zpěvákem.